

Krishtlindja –jeta, drita dhe paqja jonë

Jemi në prag të së Kremtes së Krishtlindjes dhe festave që pasojnë në këtë kohë të shenjte, dhe padyshim, mund të dëshmojmë të gjithë ne se sa rëndësi i është kushtuar dhe i kushtohet kësaj feste, apo këtyre ditëve për nga përgatitja dhe kremtimi i jashtëm, sa që, ndoshta ndodhë që të harrojmë rëndësinë e festës apo të hutohemi prej zbukurimeve të shumta që të thellohemi në misterin dhe porosinë e këtyre ditëve dhe vetë festës së Krishtlindjes.

Për këtë arsye le të lejojmë që zemrat tona t'i përshkojë lajmi i gëzueshëm i engjëllit: « *Ja, unë po ju sjell një lajm të mirë : gëzim të madh për mbarë popullin! Sot në qytet të Davidit ju lindi Shëlbuesi – Krishti Zot* » ! (Lk 2, 10b – 11). Le të na frymëzoj fjala « *Shëlbues* » sepse Krishti, Adami i ri ia kthej njerëzimit dinjitetin e të bijve dhe të bijave të Zotit. Vepra madhore « *et verbum caro factum est* » u realizua. Jo se ne e merituar, por iniciativa erdhi prej Zotit i cili i donë krijesat e veta e mbi të gjitha njeriun. Pra, le të jenë këto ditë kohë kur do të thellohemi më tepër shpirtërisht duke medituar mbi lindjen e Jezu Krishtit dhe të lutemi me gjithë zemër që në përkujtimin e lindjes së Tij të përjetojmë gjithnjë rilindjen tonë. Këtë e donë dhe na porositë Zoti: të jemi të qëndrueshëm në vepra të mira edhe atë deri në fund, sepse « *kush do të qëndrojë deri në fund do të shëlbohet* ».

Shënime historike mbi festën e Krishtlindjes

Origjina e kësaj feste sipas *Liber Pontificalis*, ndërlidhet me periudhën e Papës Telesforit (125-136), mirëpo, festa e Krishtlindjes ka filluar të kremtohet rreth mesit të shekullit IV në Romë. Këtë na e dëshmon fakti se, në *Depositio Martyrum filocaliana*, pjesë nga Kalendarit liturgjik i vitit 336 lexojmë: “VIII Kal. Jan. Natus Christus in Bethleem Judae”. Pastaj, nga perëndimi kjo festë bartet edhe në Lindje së pari në Antioki rreth vitit 375 nga Shën Gjon Gojarti, dhe si karakteristikë e festës është kremtimi i tri Meshëve, praktikë kjo që u lejohej të gjithë meshtarëve, mirëpo më herët kjo gjë ishte e rezervuar vetëm për Papën. Mesha “*Ad galli cantum*” nuk përmbante si sot ndonjë karakteristikë të Meshës së ditës së festës, por ishte Flija me të cilën përmbylej vigjilja e së Kremtes. Autori i biografisë së Papës Telesforit në *Liber Pontificalis* shkruan se pikërisht ky Papë ka filluar ta praktikoj dhe këndoj “*Gloria in excelsis*” në Meshën e Mesnatës.

Në anën tjetër, në Jerusalem të krishterët zakonisht bashkoheshin në Betlehem për të kremtuar këtë festë, edhe atë pikërisht te vendi i Lindjes së Jezu Krishtit.

Shën Luani i Madh, Papë, lidhur me këtë festë shkruan: “*Zgjohej o njeri, dhe njihe dinjitetin e natyrës tënde. Le të bie ndër mend se je krijuar në përngjasimin e Hyjit (Zan 11, 26), dhe se ky përngjasim i humbur në Adamin, është përtërirë në Krishtin*”.

Vendlindja e Jezu Krishtit

Betlehemi është një qytezë rreth 10 km në jug të Jeruzalemit, në 725 m lartësi mbidetare të Mesdheut dhe 1169 m mbi nivelin e Detit të vdekur. Në periudhën e Ungjilltarëve, Betlehemi ishte një vend barinjsh, me fusha të kultivuara mirë. Përgjithësisht, përbënte vendin e fundit të banimit në drejtim të Detit të vdekur dhe si

vend tregtie, në të cilin nomadët tregtonin me frytet e ndryshme të tokës së kësaj zone. Emri i kësaj qyteze, sipas filologëve ishte Beth-Lahamu dhe i referohet themelimit të Babilonisë, apo ndonjë shenjtërore kanaane, mirëpo kjo teori ende nuk është e pranuar krejtësisht. Është e sigurt, se me ardhjen e hebrenjve ky vend do të quhet Bet-lehem, që do të thotë “shtëpia e bukës”. Kjo për shkak se kjo ishte një tokë e pëlleshme. Më vonë do të quhet edhe Ephrata (e pëlleshme). Betlehemi biblik i referohet periudhës së Patriarkëve. Kur flitet për Efratin aludohet në Betlehemin. (Zan 35, 16). Pastaj edhe te Mikea profetë lexojmë: “E ti, o Betlehem – Efratë, i vogël ndër qytetet princërore e Judes, prej teje do të më dalë ai që do ta sundojë Izraelin” (Mik 5, 1a).

Vlen të thuhet se pas lindjes së Krishtit, ky vend sikur harrohet në shkrime dhe rëndësia historike e tij zbehet, thua se ashtu ka dashur vetë Zoti. Krishti, tani e tutje do të quhet Nazarenas dhe kështu do ta identifikojnë gjatë gjithë jetës së tij mbi tokë. Duhet tu kthehemi shkrimtarëve të shekullit të II, sidomos Shën Justinit dhe Origjenit që të përkujtohet vendi i lindjes së Shëlbuesit tonë Jezu Krishtit.

Edhe shpella në të cilën lindi Krishti është identifikuar me saktësi. Kështu Shën Justini Martir, i lindur rreth vitit 100 në Sichem në Palestinë, e ka njohur këtë vend *de visu* (Dial. c. Tryph., 78). Pastaj edhe autorë tjerë argumentojnë dhe dëshmojnë mbi këtë vend, duke përsëlluar stallën dhe zhvillimet që lidhen me jetën në këtë vend.

Data e lindjes së Krishtit po ashtu është argument i shumë hulumtimeve dhe diskutimeve të ndryshme. Viti i lindjes është viti para vdekjes së Herodit të Madh, që do të thotë, fundi i marsit dhe fillimi i prillit të vitit 750 Romak, viti 4 para Krishtit. Pastaj, studiues të ndryshëm flasin edhe për ditën e javës dhe orën e lindjes së Krishtit. Heretik të shumtë thonë se Krishti ka lindur me 20 apo 21 prill, të tjerë më 25 maj, mirëpo opinioni i vërtetë është se Krishti ka lindur më 25 dhjetor, datë kjo e cila përkujtohet që nga kohët e apostujve.

Krishtlindja - festë e jetës

Festa e Krishtlindjes është festë e jetës, sepse Zoti është Zot i jetës. Pas krijimit të botës, si kurorë të veprave të veta, Zoti e krijoi njeriun në përngjasimin e vet. Kështu, Zoti kurrë më nuk është larguar nga bota, nuk e ka braktisur njeriun, por i ka qëndruar afër në çdo nevojë. Kjo na jep guxim dhe siguri të ecim përpara, duke gjetur forcë dhe ngushëllim edhe në vështirësitë më të mëdha të jetës. Pra, Mishërimi i Fjalës së Zotit, është bekim për njerëzimin që duhet të na frymëzojë të vihemi në shërbim të jetës.

Në këtë kuptim, Krishtlindja është festë edhe e familjes. Sikur gëzohet familja kur shtohet me një jetë të re, me një foshnje në gjirin e saj, ashtu edhe Kisha, me rastin e kremtimit të lindjes së Jezu Krishtit përtërihet në gëzim dhe e mbushur me hir bëhet bartëse e porosisë së gëzueshme dhe e paqes në jetën familjare dhe sociale.

Jeta e të Lumes Nënë Terezës ishte dëshmi e fuqishme e shërbimit ndaj jetës, që do të thotë ndaj të varfërve, sëmurëve, njerëzve të braktisur. Festa e Lindjes së Krishtit porosinë njerëzit të dinë ta pranojnë çdo fëmijë dhe ta çmojnë jetën e secilit. Këtë gjë e kërkon Krishti, të pranohen ata që janë të pafuqishëm, që nuk mund të qëndrojnë me fuqitë e veta dhe ta mbrojnë jetën si dhuratë të Zotit.

Krishti – Drita e botës

Ka shumë mendime, ide që mund të nxjerrim nga ky kremtim i natës së Krishtlindjes. Nuk është një natë sikur të tjerat. Për të gjithë është një natë e ndryshme prej të tjerave, për të krishterë e jo të krishterë, pra është një natë e veçantë.

Tradita është e lashtë që na sheh të bashkuar, për të kremtuar këtë mister. Në çdo vend është errësirë, shkëlqen për ne një shpellë, dhe një e vërtetë që na duket e pamundur - Biri i Hyjit bëhet njeri.

Është e jashtëzakonshme: ngjarja më e rëndësishme e njerëzimit është e mbështjellë nga heshtja, nga fshehtësia. Askush nuk vëren. Engjëjt lajmërojnë një grup njerëzish, pra barinj, të cilët janë njerëzit më të braktisur, më të varfër, më të nënçmuarit e popullit të Izraelit.

Kanë kaluar 2000 vite e ne kremtojmë dhe aktualizojmë ngjarjen më të jashtëzakonshme dhe të mrekullueshme – Lindjen e Jezu Krishtit.

Jezu Krishti vjen në botë si Dritë që e lufton errësirën dhe i jep gjallëri botës. Kështu e paraqet Mesinë Shën Gjoni në Ungjillin e vet. Tradita e Kishës e zbërthen këtë temë si pikë referimi i fesë në hyjninë e Jezu Krishtit, pra në Konkilet e Nices dhe të Konstantinopojës; çdo të diele e recitojmë në Meshën Shenjte: Hyj prej Hyjit, dritë prej dritës, Hyji i vërtetë prej Hyjit të vërtetë.

Këtë e dëshmon edhe vet Jezusi duke thënë: *“Unë jam drita e botës”*. Çdo ditë kemi mrekullinë e lindjes së diellit, që ka mahitur njerëzit e lashtë, sa që në të kanë besuar si në hyjni. Ndërsa ne jemi të vetëdijshëm se pa dritë jeta do të ishte e pamundur. Për më tepër, asgjë nga gjërat që shohim nuk na paraqesin më çartë se dielli natyrën e Hyjit dhe krijimit të tij. Kështu, sikur dielli që është një trup qiellor që shpërndan dritën e vet, ashtu edhe Krishti, i ardhur në botë shndrit njerëzimin dhe pa dallim ngrohë dhe gjallëron të gjithë ata që janë vullnetmirë.

Krishtlindja – Paqja jonë

Në të njëjtën kohë, Krishtlindja është festë e paqes së trefishtë: Paqja me Zotin që është gjëja e vetme që na duhet të gjithëve (*Ep. I ad Cor., hom. 1; PG 61, 14*). Nuk na shërben asgjë të jemi në paqe me të gjithë, nëse jemi në luftë me Zotin... Paqja e vërtetë dhe hiri i vërtetë vijnë prej Zotit.

Së dyti, duhet të jemi në paqe me veten tonë. Si fryt i paqes së parë me Zotin është paqja intime e shpirtit tonë. Shkruan psalmisti: *“Dashamirësit e Ligjit tënd gëzojnë në paqe të madhe, ata askurrë nuk marrin në thua”* Ps 118, 165; pastaj në një vend tjetër. *...Vetëm ti o Zot ma jep pushimin e qetë* Ps 4, 9. Kështu pra, ia vlen të luftojmë kundër së keqes dhe mëkatit, sepse ashtu i përgatisim zemrën Ungjillit të Paqes.

Që harmonizimi shpirtëror të jetë i plotë, së treti na duhet paqja me të afërmin. Mjafton të kujtojmë faktin se Dashuria e amshuar u Mishërua dhe ajo sjell paqe për të gjithë njerëzit vullnetmirë. Dhe, sikur që nga paqja me Zotin buron paqja me veten tonë, ashtu nga kjo buron paqja me të afërmin. Në këtë kontekst, Shën Pali na mëson cila është rruga dhe çfarë duhet të jemi: *“Ju përbej, prandaj, unë i burgosuri në Zotin: jetoni denjësisht si i ka hije thirrjes që keni marrë: me plot përvujtëri, butësi e duresë: duroni njëri-tjetrin me dashuri! Bëni çmosin ta ruani njësinë e Shpirtit me anë të paqes që ju bashkon* (Ef 4, 1-3). Këto virtyte që përmend Shën Pali duhet të përmbushen në plotësi dhe ndaj të gjithëve. Jo të durueshëm e të butë ndaj disave e i egër e tiran ndaj të tjerëve, por të përmbushen ndaj miqve e armiqve, të mëdhenjve e të vegjëlve, edhe atë jo vetëm me fjalë por edhe me vepra. Kjo është rruga e vërtetë që e liron njeriun nga egoja negative e tij dhe e bën atë të hapur e të dashur për Zotin dhe të tjerët.

Lindja e Jezu Krishtit dhe koncepti kohës sipas Shën Augustinit

Shën Augustini lidhur me këtë festë thotë se, bazuar në fe duhet të besojmë se janë dy

lindje të Zotërisë: njëra hyjnore e tjetra njerëzore; njëra jashtë kohës, e tjetra në kohë. Të dyja të mrekullueshme, ajo pa nënë e kjo pa babë. Dhe, nëse se kuptojmë këtë, si mund të flasim për tjetrën? Kështu, atë që nuk e arrijmë me intelektin tonë na e zbulon feja. Pra, Zoti hyn në botë në një formë të re. Ai që është i papashëm, bëhet i pashëm, ai që është para kohës, hyn në kohë dhe bëhet shërbëtor.

Sa për konceptin e kohës Shën Augustini në “Rrëfimet” e tij shkruan: “Se çfarë është koha, në qoftë se nuk ma kërkon kush, unë e di; në qoftë se dua t’i shpjegoj atij që ma kërkon, nuk e di. ... Sa për të tanishmen, në qoftë se do të kishte gjithmonë të tanishme dhe nuk do të kalonte në të kaluarën, nuk do të kishte kohë, por përjetësi.”

Kjo është mrekullia e Mishërimit: “*Fjala e Zotit u bë njeri!*”. Ai që është jashtë kohës u përvujtëria dhe hyri në kohë. Lindja e Jezu Krishtit është e barabartë me ardhjen e së Vërtetës mbi tokë, e rifillimit të jetës së re. Zoti vjen në botë në formën e thjeshtë dhe në përvujtëri por për të shërbyer. Si ti kuptojmë ndryshe fjalët e Shkrimit Shenjt: *Mëshira dhe e vërteta do të përpiqen, drejtësia e paqja do të merren ngrykë. E vërteta do të mbijë nga toka e drejtësia do të shikojë prej qiellit*” Ps 84, 11-12).

Pra, Krishtlindja është festë e cila e nxjerr njeriun nga errësira e injorancës dhe nga mosdija, po ashtu edhe nga mosnjohja e Krijuesit të vet, për ta bërë të aftë dhe nxjerrë në dritën e vërtetë që ta njoh dhe pranoj faktin se Zoti është Dashuri dhe është Mishëruar në mesin e njerëzve për ta plotësuar shëlbimin e tyre.

Koha liturgjike e Krishtlindjes

Kësaj festë të madhe i paraprinë koha e Ardhjes, që për katër javë rresht, në mënyrë të veçantë është kohë e pritjes së lindjes së Mesisë në Betlehem, pra kohë e një përgatitjeje më intensive për Krishtlindje. Ndër porosinë më thelbësore që e karakterizojnë këtë kohë veçohen ajo e pritjes me kujdes të ardhjes së Birit të Hyjit. “Rrini zgjuar”, pastaj, thirrja e Gjon Pagëzuesit, “përgatitni udhën e Zotit”, koha mesianike, që kremtohet të dielën e tretë të Ardhjes dhe së fundi java e katërt e Ardhjes: Mishërimi i Fjalës së Zotit.

Kjo është një thirrje e cila troket në zemrat e njerëzve që të bëjnë një kthesë kah e mira. E gjithë kjo periudhë kohore është e përkohshme në frymën e një pritjeje me shpresë. Në fakt shpresa është një aspekt i fesë që është ngushtë i lidhur me virtytin e dashurisë. Zoti është Dashuri prandaj mëson dhe qorton njerëzit: “Rrini zgjuar, rrini me kujdes”.

Festa e Krishtlindjes ka tetëditëshin e vet që është i rregulluar në këtë formë: a) Të dielën në tetëditësh është festa e familjes shenjte e Krishtit, Marisë dhe Jozefit; b) Më 26 dhjetor festa e Shën Shtjefnit martir; c) Më 27 dhjetor është festa e Shën Gjonit apostull e ungjilltar; d) Më 28 dhjetor festa e Fëmijëve të Pafajshëm; e) Ditët 29., 30. dhe 31. dhjetor janë ditët në tetëditësh; f) Më 1. janar festojmë ditën e Zojës, Hyjlindëse, në të cilën përmendet Emri i Shenjtë i Krishtit“ (Cal. Rom. Vatican 1969, 15-16).

Pra, Kisha ka formuar këtë tetëditësh për ti kushtuar rëndësi të madhe kësaj feste, sepse asnjë ngjarje në historinë e njerëzimit nuk ka jehuar aq fuqishëm sa lindja e Krishtit.

Virgjëra Mari dhe lindja e Krishtit

Kur studiojmë profecitë e Besëlidhjes së vjetër që kanë të bëjnë me Mesinë, vjen në dukje një harmonizim shumë i mirë në mes Besëlidhjes së Vjetër dhe Besëlidhjes së Re. Në BV hasim në premtimet e Zotit të paralajmëruara nga profetët, ndërsa në BR ato bëhen realitet.

Premtimin e parë të Zotit, se do ta dërgoj Mesinë, e gjejmë menjëherë pas mëkatit të parë të Adamit dhe Evës në librin e Zanafillës: *“Armiqësi do të vë ndërmjet teje e gruas, ndërmjet farës sate e farës së saj: fara e saj do ta ndrydhë kokën, kurse ti do t’ia sulmosh thembrën”* (Zan 3,15). Më tutje, qindra vjet para ardhjes së Krishtit, Isaia profetë flet për ngjizjen dhe lindjen e Mesisë: *“Ja, virgjëra do të ngjizë e do të lindë një djalë e për emër do ta quaj Emanuel!”* (Is 7,14). Këto fjalë të profetit do të përsëriten gati njëjtë edhe prej Engjëllit Gabriel: *“Mos ki frikë, o Mari, sepse ke gjetur hir para Hyjit! Ja, do të mbetesh shtatzënë e do të qitësh në dritë një djalë e ngjitja emrin Jezus”* (Lk 1, 30-31).

Amësia e Marisë, Virgjërës së Bekuar është një ndër temat që zakonisht trajtohen ndër tjera edhe me rastin e Krishtlindjes. Në lidhje me këtë temë, Shën Toma i Akvinit shkruan se Zoja e Bekuar është Nëna e vërtetë dhe e natyrshme e Krishtit. Në fakt, trupi i Krishtit nuk është sjellë prej qielli, por është formuar në kraharonin e saj tejet të shenjtë. Ajo u bë Nënë e Zotit pa e humbur virgjërinë e vet. Mishërimi i Fjalës së Zotit bëhet në fuqi të Shpirtit të Shenjt. Pra, ky formim i trupit të Krishtit që u realizua me fuqinë hyjnore i përshkruhet Shpirtit të Zotit.

Takimi me Jezusin është përvojë jete. Sikur fjala që zë fill në mendjen tonë dhe është e papashme, por bëhet e ndjeshme kur ajo shprehet me zë, ashtu edhe Fjala e Zotit ekziston në formë të papashme në zemrën e Atit. Kjo Fjalë bëhet e ndjeshme për ne me rastin e Mishërimit.

Pra, në kontekstin e përtëritjes sonë shpirtërore, mjafton të kuptojmë dhe ta pranojmë faktin se me lindjen e Krishtit fillon të konkretizohet historia e shëlbimit. Në këtë ditë të madhe feste njerëzimi takohet me Zotin. Ky takim apo kjo lidhshmëri vazhdon të jetojë, të aktualizohet sa herë Kisha kremton sakramentet e shenjta.

Këto ditë edhe më tepër duhet të nxisin ndjenja dashurie, kështu që, duke marrë për shembull familjen e shenjtë të ecim edhe ne gjurmëve të saj.

Na thërret kjo kohë në bashkim, falje e pajtim, fakte këto të cilat do të ndihmojnë për një jetë në mirëqenie e paqe me të gjithë. Të lutemi së bashku duke brohoritur bashkë me engjëllin: *„Lavdi Hyjit në më të lartin qiell, e paqe mbi tokë njerëzve që i ka për zemër!”* (Lk 2, 14).

Don Agim QERKINI